

НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ ПЕДАГОГІЧНИХ НАУК УКРАЇНИ
ІНСТИТУТ ПЕДАГОГІКИ

Затверджено на засіданні Вченої ради
Інституту педагогіки НАПН України
Протокол № 1 від 29.01 2018 р.
Директор Маш О.М. Топузов

**ПРОГРАМА ВСТУПНОГО ІСПИТУ
З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ**

(для вступу на третій (освітньо-науковий) рівень вищої освіти на
здобуття ступеня доктора філософії)

Англійська мова

Німецька мова

Іспанська мова

Французька мова

Ухвалено на засіданні відділу
навчання іноземних мов Інституту
педагогіки НАПН України
Протокол № 1 від 2.01 2018 р.

Завідувач В.Г. Редько

Київ – 2018

I. ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВСТУПНИЙ ІСПИТ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ

Програму вступного іспиту з іноземної мови розроблено відповідно до вимог постанови Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 «Про затвердження Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)» і «Правил прийому до аспірантури для здобуття ступеня доктора філософії в Інституті педагогіки НАПН України у 2018 році», затверджених рішенням Вченої ради Інституту педагогіки НАПН України від 28 грудня 2017 року, протокол №12.

Володіння іноземною мовою як засобом спілкування є невід'ємним компонентом суспільного розвитку сучасного глобалізованого світу. Геополітичне положення та сучасний економічний стан України, сусідство з Європейським Союзом, а також процес інтеграції країни в Європу вимагають володіння іноземною (іноземними) мовою (мовами), що є обов'язковим складником вищої освіти. Якість іншомовної освіти сучасного аспіранта/здобувача як майбутнього фахівця має сприяти його мобільності у Європі та відповідати міжнародним нормам щодо основних компетентностей висококваліфікованого професіонала. У зв'язку з цим вимоги програми щодо змісту вступного іспиту зорієнтовано на практичне володіння іноземною мовою, використання її як засобу отримання необхідної інформації та обміну нею у процесі наукового та професійного спілкування.

Програму призначено для осіб, які прагнуть під час навчання в аспірантурі (аспірант) здобути ступінь *доктора філософії* на третьому (освітньо-науковому) рівні вищої освіти на основі ступеня магістра.

Вступний іспит з іноземної мови має на меті перевірити рівень знань, навичок і вмінь кандидата в аспірантуру, який забезпечує необхідну для фахівця комунікативну спроможність у сферах професійного й ситуативного спілкування в усній та письмовій формах; визначити рівень сформованості комунікативної, мовної (лінгвістичної), мовленнєвої та функціональної компетентностей для

подальшої самостійної роботи над вдосконаленням власних іншомовних навичок і вмінь та їх активного використання в дослідницько-пошуковій діяльності.

Під *комунікативною компетентністю* розуміється знання правил мовленнєвої поведінки, вибір мовних форм і засобів та їх використання залежно від цілей, ситуації спілкування та соціального статусу учасників комунікації. *Мовна компетентність* передбачає володіння вступником орфографічними, орфоепічними, лексичними, фонетичними, граматичними та стилістичними нормами сучасної іноземної мови та навичками їх застосування у процесі спілкування. *Мовленнєва компетентність* охоплює рецептивні (аудіювання й читання) та продуктивні (говоріння, письмо) уміння. *Функціональна компетентність* включає володіння іноземною мовою для академічних цілей, а саме: уміння читати наукові тексти (першоджерела), анотувати та реферувати їх; слухати і конспектувати лекції, готувати і проводити презентації та семінари тощо.

Ураховуючи перспективи наукової та практичної діяльності молодого науковця, програмою вступного іспиту передбачено перевірити такі навички та вміння володіння ним іноземною мовою:

Говоріння й аудіювання. На іспиті необхідно продемонструвати навички й уміння підготовленого монологічного і непідготовленого діалогічного мовлення в ситуації офіційного спілкування в межах університетської програмної тематики. Оцінюється вміння адекватно сприймати мовлення і давати логічно обґрунтовані розгорнуті та короткі відповіді на запитання екзаменаторів.

Читання. Вступник має продемонструвати вміння та навички читати автентичну (оригінальну) наукову літературу за фахом і тексти публіцистичного характеру, спираючись на вивчений мовний матеріал, фонові країнознавчі та професійні знання. Під час іспиту перевіряються навички й уміння вивчального й ознайомлювального читання. У першому випадку необхідно продемонструвати вміння читати автентичну літературу за фахом, максимально повно й точно перекладати її українською мовою, користуючись словником і спираючись на професійні знання та навички мовної і контекстуальної здогадки. Мета

ознайомлювального читання – оцінити вміння протягом обмеженого часу визначити коло розглянутих у тексті питань, основні положення автора і без попередньої підготовки стисло передати зміст тексту іноземною мовою.

Письмо. Вступник має продемонструвати рівень володіння ним нормами сучасного писемного мовлення, здатність успішно виконувати комунікативні завдання в письмовій формі; писати тексти різного спрямування, пов'язані з особистою і професійною сферами; користуватися базовими засобами зв'язку для поєднання висловлювань у чіткій, логічно об'єднаний дискурс.

Переклад. Вступник повинен уміти протягом певного часу здійснювати переклад з іноземної мови на українську спеціальних і публіцистичних наукових текстів. Письмовий переклад має відповідати нормам української мови.

Рівень володіння іноземною мовою вступника має відповідати рівню B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.

Вступний іспит з іноземної мови зараховується автоматично, якщо вступник має міжнародний сертифікат тесту з іноземної мови (зокрема, з англійської мови) TOEFL, або International English Language Testing System, або Cambridge English Language Assessment, отриманий впродовж останніх двох років. При визначенні конкурсного балу вступника зазначені сертифікати прирівнюються до результатів вступного випробування з іноземної мови з найвищим балом. Вступник, який склав кандидатський іспит з іноземної мови, також звільняється від вступного випробування на підставі заяви до керівництва наукової установи. Оцінка за складений кандидатський іспит з іноземної мови враховується як бал за вступний іспит.

II. ВИМОГИ ДО ПІДГОТОВКИ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

До складання вступного іспиту з іноземної мови допускаються кандидати, які:

- *здобули ступінь магістра;*
- *мають відповідний рівень підготовки з іноземної мови – не нижче рівня B2 відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти.*

III. СТРУКТУРА І ЗМІСТ ВСТУПНОГО ІСПИТУ

Вступний іспит з іноземної мови передбачає такі **складники**:

1. Читання і письмовий переклад українською мовою іншомовного тексту з суспільно-політичної, соціально-культурної та професійної тематики та відповіді на запитання членів комісії. Виконання зазначеного завдання передбачає оцінювання вміння володіти технікою читання і перекладу, а також перевірку розуміння вступником змісту прочитаного. Обсяг пропонованого тексту – 900–1000 друкованих знаків. Час виконання – 35 хвилин. Допускається використання словників.

Максимальна кількість балів за перший блок тесту – 4.

2. Лексико-граматичний тест. Завдання передбачає перевірку рівня сформованості лексичної та граматичної компетентностей у межах магістерської програми, зокрема, здатність конструювати граматично правильні форми та використовувати лексичні одиниці, що відповідають ситуації спілкування. Вступник має заповнити пропуски в тексті/реченнях, обираючи одну доречну мовну одиницю з кількою (3-х–4-х) запропонованих. Під час виконання тесту користування будь-яким словником заборонено. Час виконання – 15 хвилин.

Максимальна кількість балів за другий блок тесту – 3.

3. Бесіда іноземною мовою. Завдання передбачає перевірку рівня сформованості вмінь монологічного і діалогічного мовлення в межах магістерської програмної тематики з іноземної мови. Вступник повинен уміти вести бесіду і вільно висловлюватися на професійні та наукові теми з аргументуванням власної думки. Також звертається увага на здатність конструювати граматично правильні форми, використовуючи лексичні одиниці, що відповідають ситуації спілкування. Бесіда складається з усного монологічного повідомлення вступника та відповідей на запитання членів екзаменаційної комісії. Час виконання – до 10 хвилин.

Максимальна кількість балів за третій блок тесту – 5.

Орієнтовна тематика для спілкування:

- Моя спеціальність.
- Науково-дослідна робота здобувача вищої освіти.
- Тема моєї магістерської роботи.
- Відомі вчені та діячі культури України.
- Роль іноземних мов у науково-дослідній роботі.
- Використання комп'ютерних технологій у науково-дослідній роботі.
- Використання Інтернет-ресурсів у науково-дослідній роботі.
- Моя професійна перспектива.

Рівень підготовки вступника оцінюється за чотирибальною системою: «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Для одержання відповідної оцінки необхідно набрати таку кількість балів:

«відмінно» – 9–12 балів;

«добре» – 5–8 балів;

«задовільно» – 4–7 бали;

«незадовільно» – 1–3 бали.

Рішення екзаменаційної комісії може бути оскаржене в день складання вступного іспиту. У такому випадку, за умови прийняття скарги, вступник повторно екзаменується не пізніше ніж протягом 5 робочих днів після закінчення екзаменаційної сесії.

Звітними документами про складання вступного іспиту з іноземної мови є матеріали письмової частини іспиту і протокол з результатами випробування.